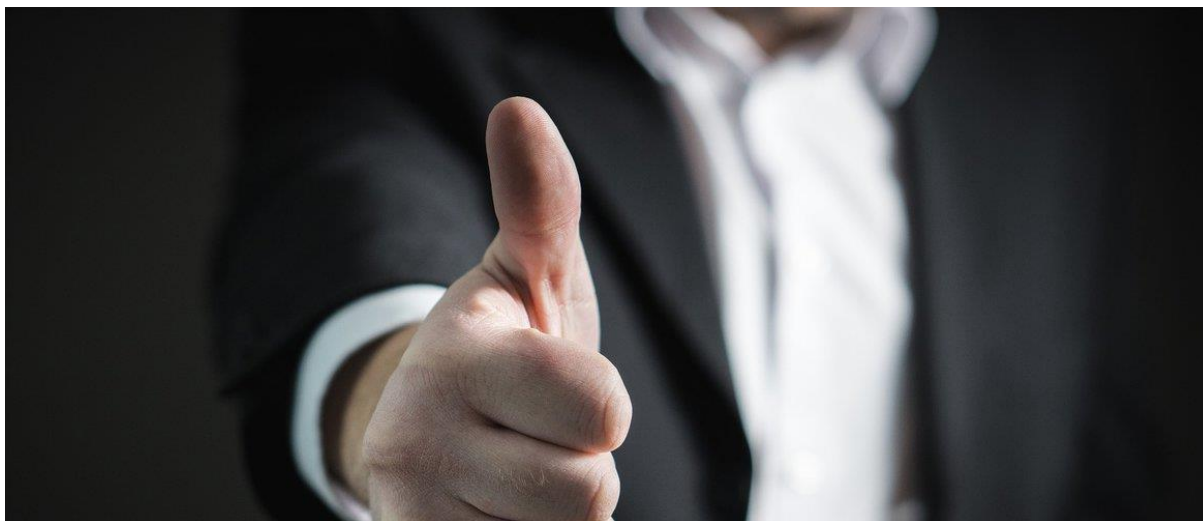

10 zmien, ktoré od roku 2020 prinesú podnikateľom úsporu

Na základe denného monitorovania legislatívy vybralo Centrum lepšej regulácie 10 najdôležitejších zmien, ktoré majú v roku 2020 potenciál priniesť podnikateľom úsporu. Poďme sa spoločne pozrieť na to, ktoré legislatívne zmeny zlepšia podnikateľské prostredie a odbremení podnikateľov od zbytočnej byrokracie.

1. 15 % daň z príjmu pre podnikateľov s ročným obratom do 100 tisíc eur

Rok 2020 poteší podnikateľov s ročným obratom do 100 tis. eur, nakoľko sa im zníži daň z príjmu z doterajších **21 % na 15 %**. Pre vylúčenie všetkých pochybností, koho sa nižšia daň týka - znížená sadzba dane sa uplatňuje u firiem, ale aj u SZČO, ktorí zdaňujú príjmy podľa § 6 ods. 1 a 2 zákona o dani z príjmov. Pôvodný návrh sa totiž na fyzické osoby-podnikateľov nevzťahoval, pozmeňujúcim návrhom sa však znížená sadzba dane z príjmov rozšírila aj na SZČO, teda aj na živnostníkov, s rovnakou podmienkou splnenia ročného obratu do 100 tis. eur. **V prípade obratu už čo i len o cent vyššom ako je určených 100 tis. eur zostáva daň z príjmu v sadzbe 21 %.**

Vo všeobecnosti SZČO podmienku obratu do 100 tis. eur spĺňajú, zaujímavé je však vyčíslenie dopadu zníženia dane na s. r. o. a a. s. V Registri organizácií ŠÚ SR je k 31.12.2018 evidovaných 5311 a. s. a 210 490 s. r. o., čo spolu tvorí 215 801 podnikateľských subjektov, z toho počet 132 242 predstavuje podľa spoločnosti Bisnode tie spoločnosti, ktoré v daňových priznaniach uvádzajú ročný obrat do 100 tis. eur. Ak predpokladáme, že na konci roka 2019 bude tento stav rovnaký, potom podľa vyššie uvedených štatistík vychádza, že nižšia daň z príjmu sa bude týkať približne 61,3 % firiem klasifikovaných ako s. r. o. alebo a. s. Keďže však počet firiem s obratom do 100 tis. eur medzi rokmi 2018/2019 narástol, a rovnako sa predpokladá, že narastie aj celkový počet podnikateľských subjektov, percentuálny podiel sa ku koncu roka 2019 odhaduje na cca 60 %.

V daňovom priznaní v budúcom roku, podľa ktorého sa budú platiť dane za rok 2019, budú všetky firmy platiť ešte 21-percentnú sadzbu a nižšia daň príde na rad až v daňovom priznaní za rok 2020. To sa týka aj výpočtu preddavkov, na ktorý sa použije sadzba 21 %, keďže nie je možné vopred určiť, aká sadzba sa v konečnom dôsledku použije.

Zmena vychádza z novely č. 315/2019 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov.

2. Zúženie povinnosti overenia individuálnej účtovnej závierky audítorom

Veľkostné podmienky, na základe ktorých vzniká **povinnosť pre firmu nechať si overiť riadnu a mimoriadnu individuálnu účtovnú závierku audítorom**, resp. audítorskou spoločnosťou sa zvyšujú na dvojnásobok. Vďaka zvýšeniu o 100 % oproti súčasným podmienkam, ktorými sú celková suma majetku (suma sa mení z 1 mil. eur na 2 mil. eur) a čistý obrat účtovnej jednotky (suma sa mení z 2 mil. eur na 4 mil. eur), by malo dôjsť k zníženiu nákladov na overenie účtovnej závierky vo výške cca 9 mil. eur u približne 2 300 spoločností, čo predstavuje zníženie počtu auditov o približne 43,5 %.

Vypustenie povinnosti mať audítorom overenú účtovnú závierku pre podniky, ktoré spadajú pod definíciu malých podnikov v Smernici EÚ o ročných účtovných závierkach, konsolidovaných účtovných závierkach a súvisiacich správach určitých druhov podnikov, navrhovalo CLR do 4. antibyrokratického balíčka s odôvodnením prínosu úspor na nepriamych finančných a administratívnych nákladoch a zvýšenia konkurencieschopnosti malých podnikov voči ostatným malým podnikateľom v EÚ, ak túto povinnosť ich čl. štát nezaviedol dobrovoľne – t. j. formou gold-platingu, ako aj v prípade SR).

Zmena vychádza z novely č. 363/2019 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve.

3. Zníženie sadzby DPH na úroveň 10 % na niektoré noviny, časopisy a periodiká

Od 1. januára 2020 **sa uplatňuje znížená sadzba DPH vo výške 10 %** na ďalšie druhy tovarov. Medzi týmito sú aj noviny, časopisy a periodiká, tiež ilustrované alebo obsahujúce reklamný materiál vychádzajúce najmenej štyrikrát týždenne. Cieľom tejto úpravy je podpora tradičných printových médií a zlepšenie ich pozície na trhu.

Znížená sadzba dane sa však **neuplatní** na noviny, časopisy a periodiká, ktorých reklamný materiál a inzercia či už jednotlivo alebo spolu tvorí viac ako 50 % celkového obsahu a tiež tie, v ktorých erotický obsah predstavuje jednotlivo alebo spolu viac ako 10 % celkového obsahu.

V súvislosti so znížením sadzby DPH je dôležité, aby podnikateľ vedel priradiť správnu sadzbu DPH tovaru, ktorý predáva, resp. službám, ktoré poskytuje. Ak by podnikateľ nevedel zistiť, či tovar, ktorý predáva podlieha zníženej sadzbe DPH, môže o pomoc požiadať oddelenie colných taríf Colného úradu Bratislava o vydanie záväznej informácie o nomenklatúrnom zatriedení tovaru.

Zmena vychádza z novely č. 317/2019 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty (doplnenie prílohy č. 7 o tovary s číselným kódom sadzobníka 4902).

4. Rozširuje sa zoznam tovarov zo zníženou 10 % sadzbou DPH na niektoré tzv. zdravé potraviny

S odôvodnením nadmieru vysokej DPH na potraviny na Slovensku (jedna z najvyšších sadzieb DPH v EÚ) **sa schválilo jej zníženie na 10 %**, pričom na základe pozmeňujúceho návrhu **pôjde nakoniec len o tie potraviny, ktoré spadajú do kategórie zdravé potraviny**. K piatim základným druhom potravín (mlieko, maslo, chlieb, čerstvé mäso a sladkovodné ryby), na ktoré sa už štvrtý rok znížená sadzba DPH vzťahuje, tak pribudnú aj mliečne výrobky, niektoré druhy ovocia a zeleniny dopestované na Slovensku, ale aj ovocné a zeleninové šťavy či med.

Prekvapujúco však NR SR do kategórie zdravých potravín zaradila napr. aj rožky, rozhodla sa však nezaradiť napr. mrkvu, tvaroh či slivky odôvodňujúc túto voľbu zásadným dopadom na štátny rozpočet (v prípade mrkvy vraj sumou 6 mil. eur). Cieľom zníženia sadzby DPH na ďalšie potraviny je okrem úspory v peňaženkách spotrebiteľov aj podpora slovenských producentov potravín, podľa analytikov je však pretavenie zníženia sadzby DPH na konečné ceny pre spotrebiteľov viac než otázne, a to v dôsledku zvyšovania ceny práce cez vyššie príplatky v noci, cez sviatky a víkendy vrátane zvyšovania minimálnej mzdy.

Zmena vychádza z novely č. 318/2019 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty.

5. Vyšší odpočet nákladov na výskum a vývoj vo výške 200 %

S cieľom významnej podpory firiem, resp. fyzických osôb s príjmami z podnikania a z inej samostatne zárobkovej činnosti, aby v rámci svojej činnosti vo väčšej miere investovali do výskumu a vývoja sa novelou zavádza tzv. **superodpočet na výskum a vývoj vo výške 200 %**. Znamená to výraznejšie zníženie daňových povinností, nakoľko sa umožní odpočítať vyššiu sumu nákladov vynaložených na výskum a vývoj. Inak povedané, podnikatelia môžu pri realizácii projektu výskumu a vývoja od základu dane zníženého o odpočet daňovej straty **opätovne odpočítať po novom až 200 % výdavkov vynaložených na výskum a vývoj** v zdaňovacom období, za ktoré sa podáva daňové priznanie.

Ďalšia zmena s účinnosťou od roku 2020 sa týka projektu výskumu a vývoja, na základe ktorej stačí projekt spracovať v lehote pre podávanie daňového priznania, v ktorom si spoločnosť uplatňuje výdavky na výskum a vývoj, a nie už pred zahájením samotného projektu výskumu a vývoja.

Zmena vychádza z novely č. 301/2019 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov, ktorá je celkovo zameraná na podporu malých a stredných podnikov a znižovanie administratívnej záťaže.

6. Zvýšenie hranice pre platenie preddavkov u fyzických aj právnických osôb z 2 500 eur na 5 000 eur

V súvislosti s dlho očakávanou novelou zákona o dani z príjmov, ktorej primárnym cieľom bolo zníženie administratívneho zaťaženia podnikateľov, **došlo aj k úprave dolnej hranice pre platenie preddavkov**. Vydýchnu si podnikatelia, ktorých daň za predchádzajúce zdaňovacie obdobie nepresiahne po novom sumu 5 000 eur, nakoľko nebudú mať povinnosť platiť preddavky vôbec. Po prekročení tejto hranice (do výšky 16 600 eur) sa stanú štvrťročnými platiteľmi preddavkov a po prekročení hornej hranice (16 600 eur) už mesačnými platiteľmi. **Vyššia hranica** pre platenie preddavkov na daň z príjmov sa použije prvýkrát pri platení preddavkov na zdaňovacie obdobie, ktoré sa začína najskôr 1.1.2020.

Súčasne sa výrazným spôsobom zjednodušuje výpočet dane, od ktorej závisí povinnosť platenia preddavkov, pričom táto sa bude počítať výlučne zo základu dane z príjmov z podnikania alebo z inej samostatne zárobkovej činnosti, zníženej o daňovú stratu.

Zmena vychádza z novely č. 301/2019 Z. z. zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov a úprava preddavkov nadväzuje aj na novelu č. 315/2019 Z. z., ktorou sa zaviedla znížená daň z príjmov vo výške 15 %, v rámci ktorej došlo k úprave výpočtu poslednej známej daňovej povinnosti na účely platenia preddavkov do lehoty na podanie daňového priznania a po lehote na podanie daňového priznania (nakoľko daňovníkovi bude známa výška sadzby

dane platná na príslušné zdaňovacie obdobie až po jeho skončení na základe výšky dosiahnutých príjmov (výnosov)).

V prípade preddavkov na daň do lehoty na podanie daňového priznania sa na účely určenia poslednej známej daňovej povinnosti použije sadzba dane uvedená v daňovom priznaní podanom za zdaňovacie obdobie pred bezprostredne predchádzajúcim zdaňovacím obdobím. To znamená, že pri platení preddavkov na daň platené za mesiace január až marec 2020 sa použije sadzba dane uvedená v daňovom priznaní podanom za zdaňovacie obdobie 2018, t. j. 21 %.

7. Rozširuje sa výnimka z nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania na jednoosobovú s. r. o.

Zatiaľ čo doteraz sa výnimka vzťahovala len na zamestnávateľov-fyzické osoby (SZČO), od 1.1.2020 sa **výnimka z pravidiel týkajúcich sa nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania bude týkať aj s. r. o. najviac s jedným spoločníkom**, ktorý je v postavení fyzickej osoby (bez ohľadu na počet zamestnancov spoločnosti). Títo budú môcť zamestnávať bez dohody či pracovnej zmluvy svojich rodinných príslušníkov (príbuzný v priamom rade, súrodenec alebo manžel tejto fyzickej osoby alebo tohto spoločníka, ak tento príbuzný v priamom rade, súrodenec alebo manžel je dôchodkovo poistený, je poberateľom dôchodku podľa osobitných predpisov alebo je žiakom alebo študentom do 26 rokov veku) bez toho, aby porušovali zákon.

Zmenou právnej úpravy sa docieli spravodlivejší prístup z hľadiska toho, že fyzické osoby, ktoré sa rozhodnú pre zmenu právnej formy podnikania (zo živnosti na s. r. o.), nebudú znevýhodňované oproti tým, ktoré podnikajú na živnosť.

Zmena vychádza z novely č. 320/2019 Z. z. zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní.

8. Dotácie a zvýhodnené odpisovanie pre elektromobily a plug-in hybridy

V nadväznosti na prijatie plánu, ktorého účelom a cieľom je podpora rozvoja elektromobility, ako dôležitého článku pre hospodárstvo, ale aj zdravé životné prostredie, **sa zavádza nový druh dotácie na kúpu nových vozidiel s pohonom na alternatívne palivá**, ako aj na budovanie infraštruktúry pre tento druh palív. Pre upresnenie, alternatívnym palivom sa rozumie stlačený zemný plyn, skvapalnený zemný alebo ropný plyn, pohonná látka s obsahom minimálne 15 % objemu biopalív, alebo sa jedná o tzv. plug-in hybrid, resp. vozidlo s výhradne elektrickým pohonom (batériové vozidlo alebo elektrické vozidlo s vodíkovými článkami).

Dotáciu na vyššie uvedené vozidlá možno poskytnúť fyzickým osobám (podnikateľom aj nepodnikateľom), firmám, a dokonca aj obciam alebo VÚC, a to maximálne vo výške 10 000 eur, ak sa jedná o osobné autá a dodávky, resp. 25 % z celkovej obstarávacej ceny vozidla, pokiaľ sa jedná o inú kategóriu vozidiel. Ak žiadateľ súčasne vyradil z evidencie vozidlo so spaľovacím motorom staršie ako 15 rokov a zároveň nezískal dotáciu na iné vozidlo, môže sa výška dotácie vyšplhať až na 35 % z celkovej obstarávacej ceny vozidla. Podmienkou na získanie dotácie je tiež povinnosť byť vlastníkom tohto vozidla najmenej počas dvoch rokov od jej poskytnutia, to znamená, že počas tejto doby nebudete môcť vozidlo predať.

Súčasne sa novelou zavádza nová odpisová skupina 0 s dobou odpisovania 2 roky, do ktorej patria elektromobily a plug-in hybridy, čím sa zvyšuje motivácia pre podnikateľov na obstaranie týchto nízkoemisných vozidiel. Zvýhodneným spôsobom možno odpisovať už v tom zdaňovacom období, za ktoré sa podáva daňové priznanie po 31.12.2019, t. j. prvýkrát za kalendárny rok 2019 a hospodársky rok, ktorý začal v kalendárnom roku 2018 a končí v kalendárnom roku 2019, ak posledný deň lehoty na podanie daňového priznania pripadá po 31.12.2019.

Zavedenie nových dotácií vychádza z novely č. 298/2019 Z. z. zákona č. 71/2013 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva hospodárstva SR, zavedenie novej odpisovej skupiny z novely č. 301/2019 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov.

9. Rozšírenie potvrdení, ktoré viac nebude treba predkladať úradom

Rozšírením zoznamu potvrdení a výpisov, ktoré už nebude potrebné predkladať úradom, nakoľko si tieto vedľa požadované údaje zistiť sami z informačných systémov verejnej správy, sú opäť podnikatelia o niečo viac odľahčení od nadbytočnej byrokracie.

Zoznam sa rozšíril o **potvrdenie o návšteve školy a o výpisy z registra mimovládnych neziskových organizácií s účinnosťou od 1.9.2019 a potvrdenie o daňových nedoplatkoch, o nedoplatkoch na**

sociálnom poistení a o nedoplatkoch na zdravotnom poistení s účinnosťou od 1.12.2019. Pozor, v súvislosti s určitými potvrdeniami, ktoré sa netýkajú priamo podnikateľského sektora (pre účely dôchodkových dávok, sirotských dávok, dávok v hmotnej núdzi a úhrad RTVS pre žiadateľov o znížený poplatok) sa pozmeňovacím návrhom posunula účinnosť na rok 2021.

Podľa štatistických údajov tak budú podnikatelia odľahčení od predkladania ďalších takmer dvoch miliónov potvrdení a výpisov, pričom podľa vyjadrení vicepremiéra pre investície a informatizáciu sa do roku 2020 očakáva úspora vo výške viac ako 30 mil. eur na správnych poplatkoch a čase vynaloženom na návštevy rôznych úradov a inštitúcií.

Zmena vychádza z novely č. 221/2019 zákona č. 177/2018 Z. z. o niektorých opatreniach na znižovanie administratívnej záťaže využívaním informačných systémov verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon proti byrokracii) a ďalších na to nadväzujúcich právnych predpisov.

10. Doručovanie dokumentov súvisiacich s daňou z príjmov zamestnancom aj elektronicky

V rámci konzultácií, ktoré prebiehali k už schválenej novele zákona o dani z príjmov sme sa v mene Centra lepšej regulácie usilovali o zmenu v povinnosti, ktorá sa týkala každého zamestnávateľa na Slovensku. Ďalšia zmena v rámci zákona o dani z príjmov tak prinesie **administratívnu úľavu, tentokrát v oblasti mzdovej agendy, pri dokumentoch týkajúcich sa dane z príjmov zo závislej činnosti, ktoré po novom môže zamestnávateľ vystaviť a doručiť zamestnancovi (po vzájomnej dohode) aj elektronickou formou.**

Nevyhnutnosť tejto nenápadnej zmeny, ktorá však zamestnávateľovi ušetrí množstvo administratívy, bola predmetom ankety [Byrokratický nezmysel roka](#), obsahom III. balíčka opatrení na zlepšenie podnikateľského prostredia a z pozície sprostredkovateľa medzi podnikateľmi a zákonodarcom sme rovnako v rámci CLR kládli veľký dôraz na prijatie tejto zmeny v rámci pripravovanej veľkej novely zákona o dani z príjmov.

Možno aj základe tlaku verejnosti budú môcť zamestnávateľia od 1.1.2020 vystavovať a doručovať niektoré dokumenty, ktoré súvisia s daňou z príjmu elektronicky (do tohto dátumu bolo možné takto zasielať len výplatné pásky), a to konkrétne:

- potvrdenie o zdaniteľných príjmoch fyzickej osoby zo závislej činnosti,
- doklad o vykonanom ročnom zúčtovaní preddavkov na daň, resp. doplnený doklad o vykonanom ročnom zúčtovaní,
- potvrdenie o zaplatení dane na účely poukázania 2 %, resp. 3 %.

Je však potrebné zamestnávateľov upozorniť, že forma elektronického doručovania je možná len po vzájomnej dohode so zamestnancom a je súčasne potrebné zabezpečiť dostatočnú ochranu osobných údajov zamestnancov.

Od roku 2020 sa tiež ruší povinnosť zamestnanca podpisovať vyhlásenie na uplatňovanie nezdaniteľnej časti základ dane na daňovníka a daňový bonus každoročne do konca januára. Ide o znovu o zmenu v prospech zamestnávateľa, nakoľko v praxi zvyčajne predkladá toto tlačivo na podpis zamestnávateľ svojmu zamestnancovi a každoročne bolo potrebné získať nový podpis zamestnanca pre potvrdenie platnosti údajov uvedených vo vyhlásení.

Zmena vychádza z novely č. 301/2019 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov.

Autorom článku je [Centrum lepšej regulácie](#), právno-analytický odbor SBA.